

COLLA DE DOLÇAINERS I TABALETERS **XALOC** **I** **ESQUADRA DE TRABUCAIRES XALOC** **DE** **CASTELLÓ DE LA PLANA**

ASSOCIACIÓ DEDICADA A LA INTERPRETACIÓ, ESTUDI, DIVULGACIÓ CULTURAL AL VOLTANT DELS NOSTRES INSTRUMENTS POPULARS COM SON LA DOLÇAINA I EL TABAL.

L'ESQUADRA DE TRABUCAIRES DE LA COLLA XALOC, REPRESENTA ELS GUERRILLERS CASTELLONENCS EN LA GUERRA DE LA INDEPENDÈNCIA (1808-1814), EN AMBIENT FESTÍVOL I, MAJORITARIAMENT, AMB L'ACOMPANYAMENT MUSICAL DE LES NOSTRES DOLÇAINES I TABALS.

La Colla de dolçainers i tabaleters Xaloc de Castelló de la Plana, és una associació de caràcter cultural, inscrita en el Registre d'Associacions de la Generalitat Valenciana, Diputació Provincial de Castelló i Ajuntament d'aquesta ciutat, amb el nombre 2989, en la Secció 1ª del Registre d'Associacions i, adaptats a la Llei Orgànica d'Associacions (Llei 1/2002 de 22 de març de 2002).

Membres de:

**FEDERACIÓ DE COLLES DE CASTELLÓ (CASTELLÓ DE LA PLANA)
FEDERACIÓ VALENCIANA DE DOLÇAINERS I TABALETERS
COORDINADORA DE TRABUCAIRES DE CATALUNYA**

Agermanats amb:

**COLLA POLSEGUERA (CASTELLÓ DE LA PLANA)
COLLA PEPSI-COLLA (CASTELLÓ DE LA PLANA)
ASSOCIACIÓ DE VEÏNS CAMÍ DE LA SERRA DE MATARÓ (BARCELONA)**

Apadrinats per:

COLLA DE DOLÇAINERS I TABALETERS DE CASTELLÓ (PART MUSICAL)

COLLA DE TRABUCAIRES DE SANT ANDREU DEL PALOMAR (BARCELONA) (ESQUADRA DE TRABUCAIRES)

Guardons:

**CEPET D'ARGENT 2007 (ESQUADRA DE TRABUCAIRES)
GAIATERS D'HONOR GAIATA 14 "CASTALIA"
FADRÍ TEMPLER 2009, ASSOCIACIÓ DE CAVALLERS TEMPLERS DE CASTELLÓ**

Adreça:

Castelló de la Plana C/ Joaquín Costa 24 Tel. 626 00 89 96 www collaxaloc.com

Contactes:

**AMADOR MILIÁN MESEGUER (PRESIDENT)
667418224**

**MARTÍN REQUENA GARCIA (SECRETARI)
Tfn. 626628959**

**ANTONI AGUILA FILLOL (VOCAL)
Tfn. 607142249**

PODEU VISITAR LA NOSTRA PÀGINA WEB: www.collaxaloc.com així com contactar amb nosaltres per correu electrònic: collaxaloc@yahoo.es

ANY IV BUTLLETÍ N° 32

AGOST 2009 (primera part)

Butlletí informatiu de la Colla de Dolçainers i Tabaleters Xaloc, de Castelló de la Plana, així com de la seua Esquadra de Trabucaires, dedicat a la divulgació de les seues activitats culturals i entorn fester.

.....

JAUME BORONAT EN EL RECORD

Jaume Boronat Guardiola, dolçainer i tabaleter, membre de la coneguda família de Callosa d'Ensarrià els "Tissa" va morir el passat 20 de juny.

Ens ha deixat un home conegut per tots ells pobles on al llarg de la seua vida ha tocat la dolçaina junt amb son pare, el seu germà i/o algun dels seus cosins.

El món de la dolçaina ha perdut un dels seus mites que, junt amb pocs altres més ens han fet arribar melodies i peces tradicionals dels nostres pobles. Gràcies a estes persones la dolçaina no es va abandonar definitivament, i tot i que ara la salut del nostre instrument és molt bona, hi va haver una època en què quasi va desaparèixer.

La família Boronat van participar al primer Aplec de Dolçainers i Tabaleters de Castelló l'any 1993, y van ser convidadats al cadafal de la colla Polseguera com podeu vore en la foto de baix, resultant una data aquella per a recordar. Cal dir que Tres dolçainers components de la colla Xaloc, pertanyen també a la colla Polseguera, grup fester d'ací de Castelló.

Las «colles» disfrutaron con la cabalgata.

VICENT GAMIR

tes encabezando el grupo de la Plana Alta que tuvo representaciones de Coves, Almassora, Orpesa y Torreblanca, así como los gigantes de Vila-real, que dieron paso al grupo de La Plana Baixa con carrozas de las rei-

nas de Ribesalbes, Nules y de Vila-real, así como danzas y parejas ataviadas. La carroza provincial cerró esta sección con las reinas de varias localidades.

(Pasa a la página siguiente)

ELS BORONAT AL CADAFAL DE LA COLLA POLSEGUERA (CASTELLÓ) ANY 1993, CARRER GOVERNADOR

CESSIÓ TEMPORAL D'ÚS D'ARMES

És prou normal dins del món dels trabucaires, fer cessió d'armes per a una determinada actuació festera. Ens ha semblat interessant mostrar ací el document de cessió d'armes que ressenya el Ministeri de l'Interior, podent valer-nos com a exemple.

Encara que el document és per a armes de caça i tir, creiem que pot valer per a armes d'avantcàrrega.

MINISTERI DE L'INTERIOR

DIRECCIÓ GENERAL DE LA POLICIA I DE LA GUÀRDIA CIVIL

CESSIÓ TEMPORAL D'ÚS D'ARMES DE CAÇA I TIR

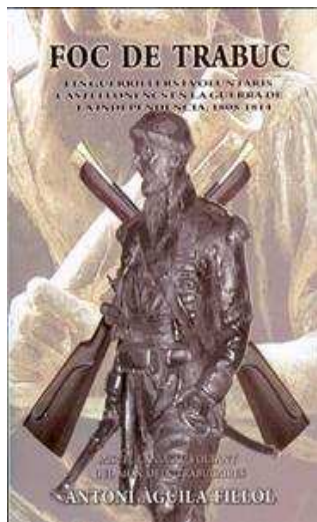
D. _____ DNI _____,
major d'edat, amb domicili en _____, C/,
_____, Núm. _____, CP _____, propietari de
l'arma _____, marca _____, model _____, calibre
_____, nombre _____, emparada amb guia de pertinença núm.
_____, de data ____/____/____, DECLARE: Que amb aquesta data
presto la mateixa per a ús dedurantDIES a D.
_____, DNI _____, el
qual es troba en possessió de la llicència d'armes tipus _____, expedida en
_____, amb data ____/____/____, per al qual faig lliurament de
l'ARMA RESSENYADA I GUIA DE PERTINENÇA, conforme a l'article 91.1 del vigent
Reglament d'Armes, en _____, a
_____, de _____, de _____

Signatura del propietari

Signatura del Prenedor

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE “FOC DE TRABUC”

Divendres, 10 de Juliol de 2009

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE “FOC DE TRABUC”

"Foc de trabuc" arreplega la història i tradició castellanenca de l'ús d'este arma de la guerra de la Independència i la seua integració al món de la festa.

El regidor de Cultura de l'Ajuntament de Castelló, Miguel Ángel Mulet, va presentar dins dels actes de la festivitat de Sant Cristòfol, patró de la ciutat el llibre "Foc de trabuc", escrit per Antonio Àguila i amb el suport de la colla xaloc i l'esquadra de trabucaires de Castelló. Mulet va estar acompanyat per María Mulet, regina de les festes i Juanjo Trilles, president de la Federació de Colles.

L'edil va destacar que *"aquest és un volum que recull un ardu treball de documentació i moltes experiències d'unes associacions i col·lectius que col·laboren any rere any amb totes les manifestacions festeres de Castelló, on ara els trabucs i trabucaires tenen el seu paper fonamental"*.

L'autor del llibre, Antoni Àguila, per la seua banda va fer un resum del llibre explicant l'origen d'aquestes armes que van ser les utilitzades pels guerrillers castellanencs en la guerra de la independència en el segle XIX, per a defensar la llibertat dels espanyols i la defensa de la constitució de 1812.

L'autor va recordar com aquesta arma, al llarg del temps va perdre el seu valor armamentístic per a passar a formar part de la tradició festera, utilitzant-se amb els seus tirs per a anunciar les vespres

de festes i per a acompanyar a desfilades i actes populars com s'utilitza hui en dia no sols en la Magdalena sinó en moltes altres festes.

Al finalitzar l'acte, Antonio Àguila va fer entrega al regidor de cultura d'una placa commemorativa del 10é aniversari de la colla Xaloc que es va celebrar el passat 30 de maig.

FONT: PÀGINA WEB AJUNTAMENT DE CASTELLÓ.

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE FOC DE TRABUC:

Sreta Maria Mulet, Regina de les festes 2009

Sr Miguel Àngel Mulet, regidor de cultura de l'Ajuntament de Castello

Sr Juanjo Trilles, president de la Federació de Colles de Castelló

Familiars, amicss, i gent de la festa i la cultura

Bon dia

Per a mi representa un gran plaer estar hui ací reunits en aquest espai tan important per als castellanencs, especialment el dia que ha vist la llum aquest treball que té per títol "Foc de Trabuc", el qual ha estat editat gràcies a l'esforç del departament de cultura de l'ajuntament, equip al que agraiïc profundament la seua tasca, especialment a persones com Maribel, Salvador i Jaume

En primer lloc ressenyar que la gestació de la idea de recopilació documental per a l'elaboració del treball que des de hui podeu tindre en les vostres mans, va coincidir amb el naixement de l'esquadra de trabucaires de la colla Xaloc allà pel mes de maig de l'any 2004, després del acte de bateig de foc, fet que va coincidir amb el festival de l'Antiga Corona d'Aragó.

Els trabucaires que hui veieu desfilant pels carrers obrint cercaviles amb salves de pólvora, representen en ambient festiu, aquells guerrillers castellanencs que van lluitar durant la guerra de la Independència a principis del segle XIX, concretament entre els anys 1808 i 1814 . persones esperançades moltes d'elles amb aquella constitució de Cadis de 1812 familiarment coneguda com "la Pepa", origen potser de la que hui tenim.

La condició popular d'aquells combatents, va mitificar el trabuc com arma de igual origen, veritable protagonista d'aquest llibre. Les guerres que van assotar el segle XIX van anar deixant costums que, amb posterioritat, es van anar convertint en diferents formes d'alard festiu, en les quals els llegendaris i temuts trabucs, lluny ja de ser armes d'assalt de guerrillers, contrabandistes i assaltacamins, van acabar emprant-se com simples utensilis per a enlairar salves de pólvora, que, en nombroses poblacions de la nostra província solia fer la joventut les vespres de festes patronals com símbol de cridada a la festa.

Ja entrat el segle XX, aquestes antigues armes de avancàrrega, obsoletes des d'una visió tècnica, poc precises i inútils per a la caça, van anar passant a l'oblit en els corrals dels masos, els rebosts de les cases. o penjades de les parets com simples objectes ornamentals, i és per això que nosaltres, vam voler prendre el testimoni dels nostres avantpassats i des d'un plantejament festiu-cultural, recuperar aquesta tradició perduda, per a tornar a cridar a la festa, aquesta vegada amb la combinació de música i foc.

Les sensacions com el soroll, l'olor a pólvora, la música, la indumentària de l'època...també mereixen que el públic sàpiga sobre el seu origen, el seu significat, que ho reconeguen com algo propi, no com espectacle importat.

És per això que vaig sentir la necessitat d'abrigallar la nostra tasca amb un contingut històric, dels personatges que havíem elegit, pel que em vaig decidir a bussejar en arxius, documents i publicacions, i intentar en aquesta recopilació, rescatar alguns noms d'aquells personatges oblidats.

Els seus fets, els seus encerts i com no, també les seues misèries, que, a poc a poc es van vore eclipsats per altres esdeveniments que la història ha anat deixant. guerrillers, voluntaris, gent de carrer,... amb nom propi alguns, però anònims la majoria.

Diu el professor Miquel Peñarroya, morellà establert a València, que aquest treball no és un llibre d'història però parla d'història. i tampoc és un llibre de festa però parla de festa, té raó crec, en el sentit que he pretès buscar l'equilibri entre ambdós conceptes.

Proper al seu segon centenari, m'ha paregut interessant integrar també l'èpica defensa popular del pont del Millars aquell 9 de març de 1810 per part de veïns de Castelló, Almassora i Vila-real, que al costat d'un xicotet grup de clergues i soldats dispersats van caure eixe dia.

També es conta la marxa de centenars de voluntaris castellonencs que, des d'aquesta mateixa plaça que estem ara, - en referència a la plaça Major de Castelló- deixant les eines del camp, i amb precarietat de mitjans i instrucció van eixir a batre's contra els francesos a València, Saragossa i Tudela, per a acabar un reduït grapat d'ells presoners a França, dels quals la majoria no van tornar mai.

També he volgut aportar algunes dades sobre les precàries armes individuals que portaven, així com la seua indumentària i equip, amb l'objectiu de conèixer-les i afavorir el poder recrear-los en ambient festiu amb les nostres rèpliques actuals.

En aquest treball es fa una proposta sobre la música i el foc com una aportació de la nostra colla, combinació per a donar-li major realç a les cercaviles de trabucaires de Castelló.

I per a acabar, considerant l'ús de salves de pólvora com una forma de fer festa molt estesa, i sobretot molt mediterrània, també es fa un repàs d'alguns llocs on existeix la tradició polvorística amb armes de avancàrrega en sentit festiu, cultural o religiós.

Amb aquest treball, sens dubte he vullgut ressaltar una vegada més la gran il·lusió dels components de la colla Xaloc pel seu treball, a qui no puc deixar d'agrair ací el seu interès, recolçament i afecte mostrats en tot moment,

A la meua família pel seu suport, paciència i temps que no els he dedicat, a Ito, el gran col·laborador en temes lingüístics, persona que sempre està disposada a treballar desinteressadament quan se li ha demanat

A la Federació de Colles de Castelló, per la seua confiança. i a totes aquelles persones que m'han assessorat en aquest i altres treballs.

Gràcies a tots una vegada més, per la vostra presència i espere que aquest llibre siga del vostre gust

**ANTONI AGUILA I FILLOL, COMPONENT DE LA COLLA XALOC, DOLÇAINER I TRABUCAIRE.
CASTELLÓ A 10 DE JULIOL DE 2009.**

UN HOMENATGE A LA COLLA XALOC

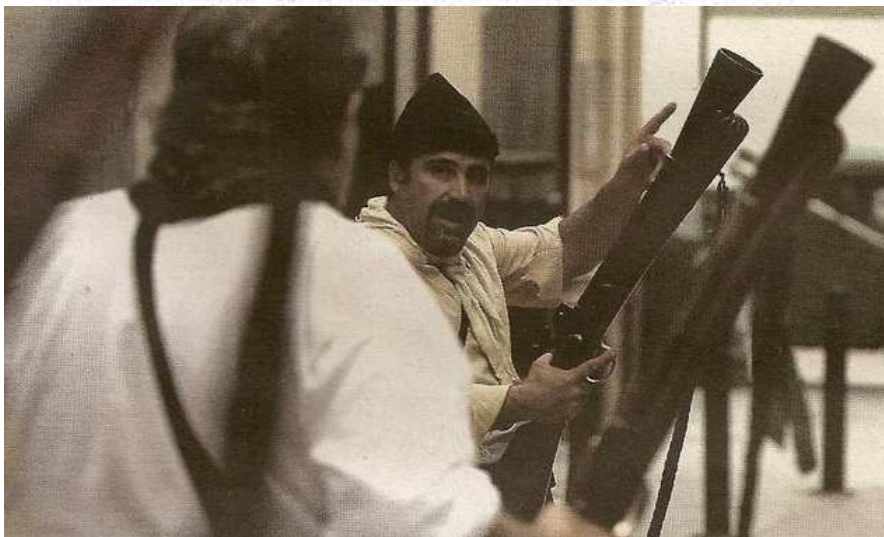
L'ASSOCIACIÓ CULTURAL ESCOLA DE DANSA DE CASTELLÓ VA ESTAR PRESENT.

A fil de la presentació del llibre Foc de Trabuc, la capital de La Plana va tindre el divendres 10 de juliol per la vesprada, un protagonisme indiscutible, i va ser la colla Xaloc de Castelló. I és que la celebració no era per menys. La Colla de Dolçainers, Tabaleters i Trabucaires Xaloc va complir deu anys de vida, des de que va començar a sonar.

Els carrers del centre van acollir el cercavila, des de la plaça de les Aules fins a la plaça Major, en la que els membres de la colla van participar activament. Ens van acompanyar en aquest acte la Associació Cultural Escola de Dansa de Castelló, els Cabuts de la colla del Rei Barbut, la colla de Dolçainers i Tabaleters de Castelló, la colla El Fadrí, el grup Xarànçaina i la colla de Dolçainers i Tabaleters del Grau.

L'ACTE AL PERIÒDIC

L'Esquadra de Trabucaires Xaloc va fer una de les seues cercaviles de foc. El grup de ball va fer una actuació damunt l'enteular, i per acabar, la colla Xaloc va interpretar peces musicals amb dolçaina, tabal i trabuc.

Des d'ací donem les gràcies a tots.

Volem agrair sincerament la gran quantitat de e:mails rebuts amb opinions, propostes, material gràfic i demandes de col.laboració.

BUTLLETÍNS ANTERIORS EN: www.collaxaloc.com

MOLTES GRÀCIES PER HAVER-NOS ATÉS, EN EL CAS QUE AQUEST BUTLLETÍ NO SIGA DEL SEU INTERÉS, LI PREGARÍEM QUE ENS HO FERA SABER.

LI CONTINUAREM INFORMANT.